

OBNOVA BIOTOPU RAŠELINIŠTĚ PR NOVÁ LOUKA

Jizersko-ještědský horský spolek

sídlo: Nerudovo náměstí 108/1, 460 01 Liberec 1

IČ: 651 003 52

zastoupená Leošem Vašinou

tel: 724 754 730

email: horskyspolek@volny.cz

web: www.horskyspolek.cz

Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor

sídlo: Vaňurova 465/20, 460 01 Liberec 3

kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3

IČ: 467 460 30

zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem

tel: 605 701 503

email: jizerky@ecn.cz

web: jizerky.ecn.cz

bankovní spojení: 346 35 88/0300

DUBEN 2016

STRUČNÉ SHRNUÍ PROJEKTU

Revitalizace rašeliniště odvodněného sítí příkopů bude provedena pomocí kaskády dřevěných přehrážek tak, aby se hladina podzemní vody mohla navrátit k povrchu, cenný biotop se mohl dále přirozeně obnovovat, **posílila se populace chráněných rostlin**, zastavil se proces zarůstání rašeliniště nepůvodní vegetací. Revitalizace přispěje i k **větší retenci vody v krajině**. Přehrážky budou provedeny ze dřeva ručně, metodou, která se při obnově rašelinišť v Jizerských horách v předchozích letech osvědčila.

JAKÉ JSOU PŘÍČINY PROBLÉMU, KTERÝ PROJEKT ŘEŠÍ?

Území bylo v minulosti odvodněno sítí drenážních příkopů ve vzdálenosti cca 15 m od sebe. **Celková délka příkopů je 2 713 m**, v centrální části jsou většinou 1,5 - 3 m široké, v některých místech dosahují šíře až 5 m. Hloubka příkopů je nejčastěji 0,3 - 0,5 m, nejhlubší dosahují 1 m. Odvodnění a následné umělé zalesnění dříve převážně otevřených ploch způsobilo vysychání rašeliniště. Stav byl pro zpracování projektové dokumentace zmapován terénními průzkumy a geodetickým zaměřením. Většina příkopů stále plní svou funkci. Ve strmějších částech jsou příkopy prohloubeny erozní činností, v rovinnatých částech na jižním okraji území jsou již samovolně zalesněné. Dochází tak postupně k rozkladu cenného rašelinného biotopu. **Odvodněním došlo ke snížení hladiny podzemní vody** a následnému rozkladu organické hmoty za přístupu kyslíku. V důsledku rozkladu a většího kolísání hladiny podzemní vody v závislosti na srážkách dochází k uvolňování živin a jejich vyplavování ze spodních vrstev rašeliny.

CO JE CÍLEM PROJEKTU?

Cílem projektu je zastavit vysychání rašeliniště a stabilizovat hladinu podzemní vody vybudováním kaskády dřevěných přehrážek, pomocí kterých budou přehrazeny příkopy. Navrácení hladiny podzemní vody blízko k povrchu umožní proces **přirozené obnovy cenného biotopu** a zároveň zabrání dalšímu zarůstání rašeliniště nepůvodní vegetací, které se dnes daří zejména kolem erozně prohloubených odvodňovacích příkopů. Obnova biotopu rašeliniště znamená zachování a zlepšení vhodného prostředí pro výskyt chráněných a ohrožených druhů rostlin. V PR Nová louka bylo při botanických průzkumech prováděných od roku 1969 zaznamenáno cca **150 druhů cévnatých rostlin, z toho jde o 14 vzácných, ohrožených a chráněných druhů**.

JAKÉ ZMĚNY JSOU V DŮSLEDKU PROJEKTU OČEKÁVÁNY?

Díky realizaci projektu budou změněny odtokové poměry z území. Dojde k navrácení hladiny podzemní vody až téměř k povrchu (cca 5 - 15 cm pod terén), což odpovídá biotopu rašeliniště. **V území bude zadržováno významně více vody, což pozitivně přispěje k celkovému množství zadržované vody v krajině a tím ke zvýšení minimálních průtoků ve vodních tocích v období sucha**. Naopak volná retenční kapacita bude vlivem zvýšení hladiny podzemní vody téměř k povrchu snížena. Podle zkušenosti z jiných oblastí (Šumava, CHKO Jizerské hory) zaroste během několika let volná hladina za přehrážkami rašelínkem. Dojde k nárůstu diverzity území, významně narostou zatopené plochy, vzniknou břehové partie a místa s volnou hladinou. Projekt tak vytvoří vhodné podmínky pro rozvoj mokřadních společenstev a zároveň bude vyžadovat minimální následnou péči.

DOBA REALIZACE PROJEKTU

Zahájení realizace projektu závisí na průběhu výběrového řízení a následných administrativních procedur. Za příznivých okolností lze předpokládat zahájení prací na některých dílčích částech již na v létě 2016. Záviset bude též na klimatických podmínkách, které jsou v oblasti Jizerských hor obtížně předvídatelné. Celý projekt by měl být **dokončen nejpozději do konce roku 2016**.

LOKALIZACE PROJEKTU V CHKO, ZCHÚ, EVL ČI PO

Předmětem projektové dokumentace je území v PR Nová louka. Rezervace je situována v pánvi Blatného potoka, který zároveň tvoří delší, severojižní osu území. Nadmořská výška se pohybuje mezi 765 m při jižním okraji rezervace u Blatného rybníka a 780 m v severním výběžku rezervace. Řešené území leží v západní části rezervace. Přibližně je ohraničeno z jižní, západní a severozápadní strany hranicí PR Nová louka, z jihovýchodu Zámeckou cestou, z východu Blatným potokem, respektive vysokým lesem v jeho okolí. Toto vymezení je přibližné, protože drenážní příkopy zasahují i několik metrů mimo PR Nová louka. **Řešená lokalita se nachází v Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory, Přírodní rezervaci Nová louka a Ptačí oblasti Jizerské hory.**

Lokalizace podle katastru nemovitostí

<i>Projekt</i>	<i>Katastrální území</i>	<i>Parcela - číslo</i>	<i>Parcela - podlomení</i>	<i>Výměra parcely (ha)</i>	<i>Druh</i>
Obnova biotopu rašeliniště PR Nová louka	Bedřichov u Jablonce nad Nisou	677	1	470,5776	lesní

JAKÉ AKTIVITY V PROJEKTU BUDOU REALIZOVÁNY?

Na základě výzkumu a zpracované projektové dokumentace bude realizována aktivita: ruční výstavba dřevěných přehrázek.

Postup výstavby:

- 1) vytyčení pevných bodů v terénu podle projektové dokumentace, vyměření přehrázek,
- 2) kácení dřevin (mladé smrky, které rostou v místech přehrázek),
- 3) přivezení materiálu na stavbu přehrázek (smrkové dřevo),
- 4) výstavba přehrázek.

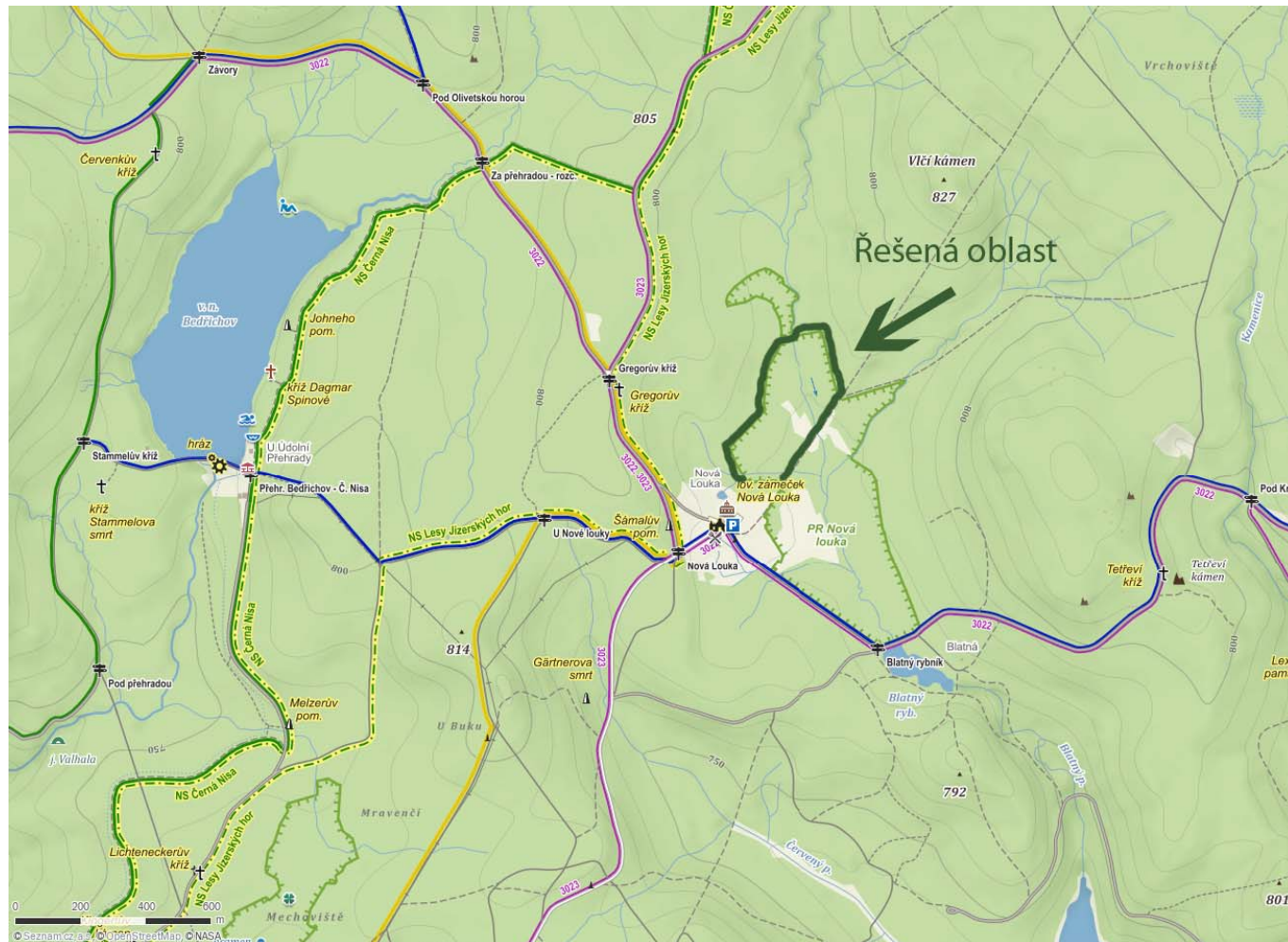
Opatření budou prováděna na pozemku p.p.č. 677/1 v k.ú. Bedřichov u Jablonce nad Nisou. Na prioritní ploše, určené na základě dlouhodobého botanického pozorování, geodetického zaměření a terénních šetření, bude maximální rozdíl hladin a přehrázce 5 - 15 cm. Na ostatní řešené ploše bude maximální rozdíl hladin 15 - 25 cm.

Na těchto plochách bude provedeno hrazení příkopů pomocí dvou různých typů přehrázek - vodorovných a svislých. Vodorovné přehrázky budou umístěny do širších, mělkých a suchých příkopů. Svislé přehrázky budou umístěny do hlubších příkopů, do příkopů, jejichž dno je v úrovni nebo pod hladinou podzemní vody, a do příkopů, které jsou již částečně přirozeně zazemněné. **Celkem bude do více než 2 700 m drenážních příkopů na ploše**

5,7 ha umístěno 380 přehrázek (93 vodorovných a 287 svislých). Přehrážky budou celodřevěné, ze smrkového dřeva. Budou tvořit kaskádu, přičemž vzduší každé přehrážky bude dosahovat až k nadlehle přehrážce. Z přehrážky tedy bude viditelná horní část vysoká 5 - 25 cm, podle rozdílu hladin na přehrážce. Postupně tak dojde k přirozenému zazemnění. **Podle zkušenosti volná hladina za přehrážkami během několika let z velké části zaroste rašeliníkem.**

Orientační mapa

O NADACI

Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor byla založena v roce 1993 a je dosud jedinou environmentálně zaměřenou Nadací v Libereckém kraji. Zároveň je držitelem certifikátu Znamka kvality, která je udělována Fórem dárců ověřeným nadacím. Podnětem ke vzniku bylo plošné odlesnění vrcholových partií a poškození lesů Jizerských hor v důsledku imisní zátěže z tepelných elektráren v Polsku, Německu a Čechách. Při zrodu Nadace sehráli důležitou roli i bývalí ministři životního prostředí Josef Vavroušek, Bedřich Moldan a Ivan Dejmal. Hlavním posláním je podpora obnovy přírodě blízkých a ekologicky stabilnějších lesních ekosystémů a harmonické krajiny. Naplňování tohoto záměru by se neobešlo bez osvětových programů seznamujících obyvatele s ochranou přírody a s faktem, že smíšený les je sice nákladnější, ale zato stabilnější. **Do obnovy přírodní skladby lesů a podpory ekovýchovy nainvestovala Nadace zatím zhruba 17 mil. Kč.**

Na dobročinné projekty, které pomáhají Jizerským horám a jejich okolí, přispěla nadace **za poslední 2 roky přispěli částkou necelých 3 miliónů Kč.** Díky příspěvkům dárců a sponzorů pomohla například s revitalizací rašeliníšť, protipovodňovými projekty, výzkumem chráněné střeve potoční, mezinárodní nocí pro

netopýry, Mariánskou sklářskou poutí, řadou ekovýchovných projektů, zprůchodněním toku Smědé, obnovou návštěvnické infrastruktury, výsadbami původních druhů dřevin, knihou Jizerské hory – o lesích, dřevě a ochraně přírody, Kalmanachu 2015 nebo časopisu Krkonoše-Jizerské hory.

CO MŮŽEME NABÍDNOUT

Rozhodnete-li se nás podpořit, **zajistíme významnou propagaci Vaší společnosti** a to ve spojení s projektem, který bude dlouhodobě pomáhat vodnímu režimu Jizerských hor a zadržování vody v krajině, které se ukazuje čím dál tím potřebnější. Nabízíme prostor pro Vaše logo v **kalendáři Zaostřeno na Jizerky**, který má již dlouhodobou tradici. I jeho prostřednictvím sháníme další prostředky na naše projekty. Dále bude Vaše společnost uvedena i ve výroční zprávě, na našich internetových stránkách i ve středisku ekologické výchovy na Jizerce.

SOUHRNNÝ ROZPOČET PROJEKTU

<i>Položka</i>	<i>Cena (Kč)</i>
Realizace opatření – zemní práce	51 952,-
Realizace opatření – vodorovné konstrukce	1 198 875
Realizace opatření – ostatní konstrukce a práce	65 000,-
Realizace opatření – přesun hmot	93 763,-
Realizace opatření – konstrukce tesařské	142 663,-
Realizace opatření – zařízení staveniště	30 000,-
Realizace opatření – územní vlivy	15 000,-
Náklady na zhotovení projektové dokumentace a projektové přípravy	101 000,-
Náklady na technický dozor	60 000,-
<i>Celkové náklady bez DPH</i>	<i>1 758 253,-</i>
DPH	369 233,-
<i>Celkové náklady včetně DPH</i>	<i>2 127 486,-</i>

FOTODOKUMENTACE STÁVAJÍCÍHO STAVU

Obr F.9: Příkop X3 poblíž křížení s příkopem S8

Obr F.7: Příkop S7

Obr F.10: Příkop S8

Obr F.8: Příkop N1

